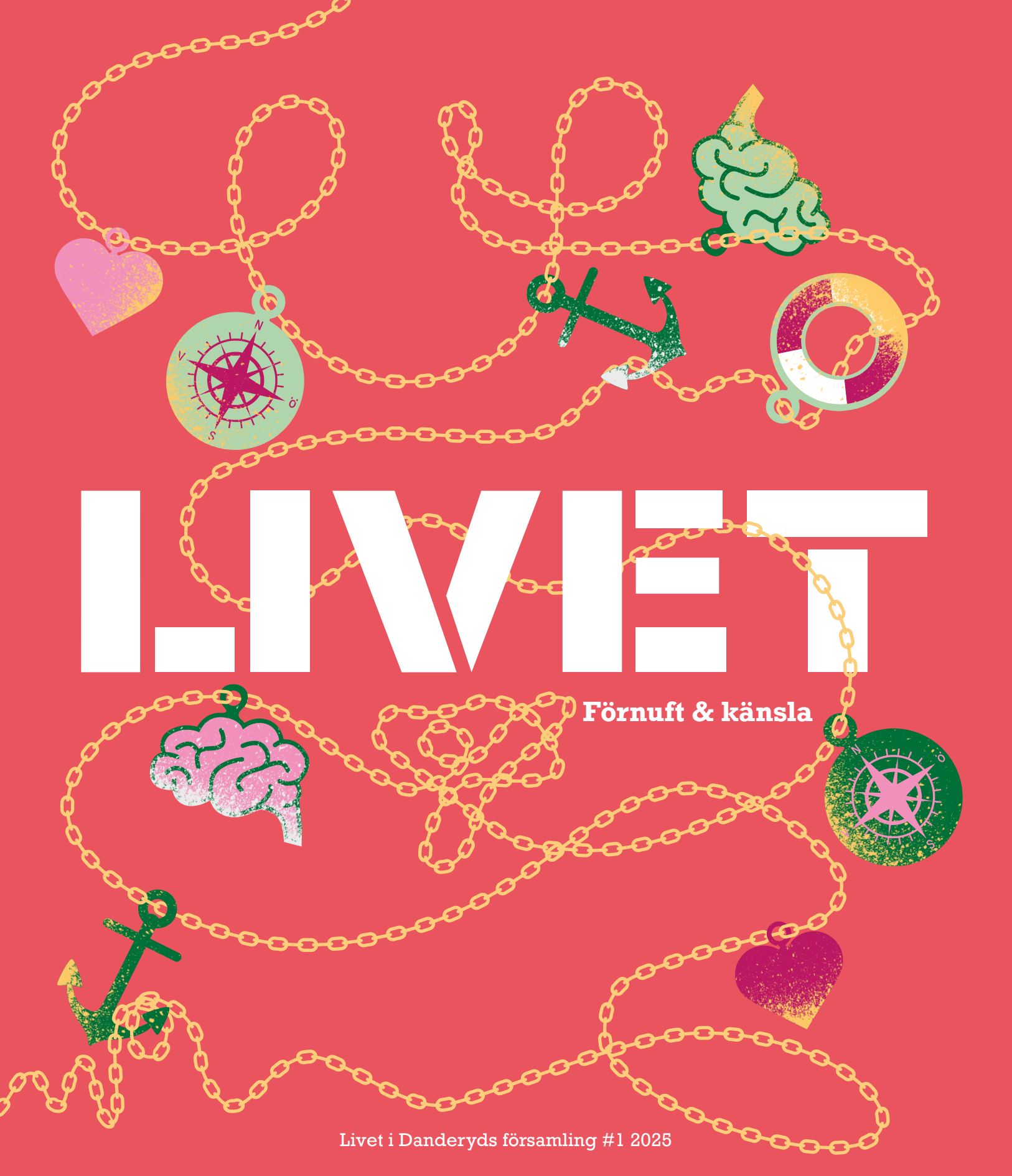

LIVET

Förnuft & känsla

"GÅ PÅ DIN KÄNSLA!" sa hon.

Och jag gick på min känsla.

Det har jag ångrat sedan dess.

Livet är fullt av vägval och korsningar. Vi gör så gott vi kan när vi står där vi står. Vi gör val utifrån den erfarenhet, kunskap och längtan som vi bär. I en tid som präglas av individuell frihet och lyckomaximering blir "att gå på känsla" närmast en sanning.

Tidigare i historien var situationen den motsatta; familjetraditioner gick före längtan, klasstillhörighet definierade identitet och villkorade visioner. Idén om en gud som höll sin mänsklighet i schack genom regler och hot om eviga straff var stark.

Den ende gud som reglerar oss idag är vårt eget samvete. Och det är flexibelt.

JAG FÖRSÖKER FINNA en hälsosam balans mellan förnuft och känsla, där Gud ständigt övar mig i ödmjukhet inför andras kunskap, mod att våga hoppas och förmåga att känna av mina

"Det är inte begären som är problemet – det är vart vi riktar dem"

medmänniskors längtan. Mina känslor är starka och högljudda. Jag har lärt mig resonera med dem, ber dem artigt hålla sig på plats. De lyder inte alltid. Då drar passionen igenom min varelse, en kraft som är svårstoppad.

Kyrkofadern Augustinus talade på 300-talet om människans begär. Inte som något negativt eller syndigt, inte som något positivt eller livsbejakande, utan som något som är. Begären finns i oss alla. Det är inte begären som är problemet – det är vart vi riktar dem.

Så bejaka dina känslor, tacka för möjligheten att få längta, hoppas, njuta, driva. Men använd ditt förnuft och rikta allt detta kraftfulla åt det som hedrar dina medmänniskor och ärar Gud.

*Kristin Molander,
kyrkoherde*

FOTO: ELIOT ELLIOT, ISTOCK

Bikt – att be om förlåtelse

LIVET KAN FÖRA med sig saker som är svåra att släppa. Händelser och ord som jag bär ansvar för och som blev fel. Att "vända blad" och bara gå vidare är inte den kristna kyrkans sätt. I stället har vi bikten. Att gå till bikt innebär att sätta ord på det som skaver tillsammans med en präst, att få hjälp att sortera vad som blev fel och få möjlighet att i den enskilda ritens form be om Guds förlåtelse. Och bli hörd, sedd och upprättad.

I vissa kyrkliga traditioner går man till bikt regelbundet – för att inte skav ska bli djupa sår. I andra traditioner har bikten hamnat i skymundan. När coachning, terapi, gruppsamtal, frigörande andning eller varför inte gammal hederlig bortträngning inte riktigt fungera – då kan bikten vara en plats för sista ordet att bli sagt; Guds förlåtande ord.

Under Stilla veckan – veckan före påsk – finns präst i Danderyds kyrka (se motsatt sida för tider) redo att ta emot bikt enskilt inne i sakristian. Bikten tar ca 15 minuter.

Påsk i Danderyds kyrka

HOPP, TVIVEL, SVEK, sorg, smärta, död och liv. Varje dag i påskveckan bär sin känsla, sina händelser. Gå med Jesus upp till Jerusalem, fira den sista måltiden, stå vid korset på Golgata, sörj med vännerna, förundras över den tomma graven, jubla i mötet med den Gud som segrar över ondska och död. Låt oss följas åt in i dramat tillsammans!

Palmsöndag 13 april

Jesus rider in i Jerusalem och folket jublar. Ett jubel som vänds till förakt om bara några dagar.

11.00 Högmässa, söndagsklubben, kyrkkaffe, söndagsskola för vuxna.

16.00 ABBA-mässa med the Visitors och Danderyd Gospel.

Blå måndag 14 april

Jesus gråter över världen, över lidandet, över mänskligheten. Han rasar över habegäret och egoismen. Hans kritik av världens makthavare är monumental.

08.30 och 18.30

Passionsandakt

17.00–18.30 Dropin-bikt

Vit tisdag 15 april

Det tättnar ... Konspirations-teorier florerar och förenklingar dominerar. Rädsla, fake news, hat och hämndbegär. Jesus måste röjas ur vägen.

08.30 och 18.30

Passionsandakt

12.30–14.00

Soppa och Gud

17.00–18.30 Dropin-bikt

Dymmelonsdag 16 april

Svenska kyrkklockor dymlas. Klangen är dov och skamsen. Mänskligheten vänder sig bort från Gud.

08.30 och 18.30

Passionsandakt

17.00–18.30 Dropin-bikt

Skärtorsdag 17 april

Slutet närmar sig ... "Håll ihop, fortsatt älska!" är Jesu ord till en förtvivlad vänkrets.

Gemenskapen övergår i det totala svekets mörker.

08.30 Passionsandakt

17.00–18.30 Dropin-bikt

18.30 Skärtorsdagsmässa med efterföljande soppa.

Långfredag 18 april

Mänskligheten dödar Gud.

11.00 Gudstjänst

12.00–18.00 Stilla lång-

fredag i Församlingens Hus

15.00 Vid Jesu kors

17.00–18.00 Dropin-bikt

18.00 Vid Jesu grav

Påskafton 19 april

Världen tvekar ... mitt emellan förtvivlan och hopp ...

08.30–12.00 Familjedag

med fika, pyssel och påskpåse till barnen.

Påskens berättelse (20 min)

09.00, 10.00, 11.00

23.30 Påsknattsmässa

Påskdagen 20 april

Ondska och död fick inte sista ordet! Gud lever!

Världen har räddats!

11.00 Festhögmässa,

Påskkören sjunger,

trumpetaren spelar.

Efter mässan bjuds

till påsklunch i

Församlingens Hus.

Annandag påsk 21 april

Tillsammans! Gud,

skapelsen, människan.

Tillsammans går det!

För att världen ska räddas.

11.00 Barnens påskmässa

med bibelutdelning till

5-åringar. Sång av de

ungsta barnköerna.

Efteråt serveras

pannkakslunch i

Församlingens Hus.

Påskens program:

Ranelid synar Big Bang

I sin senaste bok hyllar han bildning och vetenskap. Kallar Big Bang för en tro och ifrågasätter om den verkligen har existerat. Björn Ranelid, en av Sveriges mest omskrivna författare, har aldrig varit rädd för att sticka ut hakan.

DET FINNS FÅ – om ens några – svenskar som inte vet vem han är, Björn Ranelid. På Wikipedia presenteras han som ”en svensk författare och estradör” och nog ligger det något i det.

För Björn Ranelid förekommer alltså inte bara i form av en byline och liten författarbild på sina böcker (och de är många: 41 stycken sedan debuten 1983). Nej, Björn Ranelid har syns i allt från Melodifestivalen till Let's Dance och Stjärnorna på slottet. Han är omskriven i 4 000 artiklar, och det finns enligt egen utsago mer än 2 000 bilder på honom.

Slätstruken är inte ett ord som bör användas i beskrivningar av Björn Ranelid. Inte heller oengagerad eller för den delen improduktiv.

– Nej, jag har faktiskt inte haft en enda tråkig sekund i hela mitt liv. Och jag jobbar hela tiden, säger han och böjer sig fram över vardagsrumsbordet som för att understryka det han säger.

När han i sin senaste bok, *Låt solen lysa*

över alla barn tar sig an begreppet bildning och barns rättighet till ordentlig undervisning, gör han det med besked.

– Jag har den högsta respekt för vetenskapen och jag är oerhört påläst, förklarar han över ett glas äppelmust i den hemtrevliga lägenheten på Söder i Stockholm.

PÅ VÄGGEN HÄNGER ett porträtt av honom själv inramat, mellan Stig Dagerman och August Strindberg. På bordet mellan oss ligger ett 270 sidor långt manus nyss utskrivet: Den kommande boken som han skrivit tillsammans med Ulf Danielsson, professor i teoretisk fysik och ledamot i Kungliga vetenskapsakademien.

– Det är 2025 års viktigaste bok. Jag vill att den ska heta *Människan är ett mirakel*, säger Björn och berättar om bakgrunden till det kanske något udda samarbetet.

Det började nämligen med en, enligt Björn, skapad konflikt på grund av att Björn i den senaste boken skriver att ”Big Bang är en teori om hur universum blev till

Björn Ranelid syns i allt från svenska bokhyllor till På Spåret och Bingolotto.

och inte en orubblig sanning. Det är strikt sett en tro.” Några sidor längre bak i boken skriver han:

”Även evolutionen är en teori och inte en orubblig sanning om till exempel de levande arternas utveckling genom tiderna”.

– Jag pressades ganska hårt i tv-programmet *30 minuter* av programledaren Anders Holmberg, men han kom inte åt mig. Det framträdandet blev det bästa jag

gjort. Och mycket tack vare det programmet kom den här boken till eftersom jag direkt efter min medverkan där träffade Ulf Danielsson.

ATT HAN SKULLE vara vetenskapsförnekare är alltså helt ogrundade anklagelser, hävdar han. Han kallar sig vetenskapsanhängare och det är det här nya samarbetet ett bevis på. För om Björn Ranelid vore vetenskapsförnekare skulle väl en sådan

välrenommerad vetenskapsman som Ulf Danielsson aldrig gå med på ett samarbete?

I *Låt solen lysa över alla barn*, där han ifrågasätter Big Bang, berättar han om hur läkaren och forskaren Francis Collins ledde ett stort forskarlag i arbetet med att kartlägga den mänskliga arvsmassan.

– Han var ateist när projektet påbörjades. Idag lutar han åt att det är Gud som är kraften och källan till denna skapelse. För ingen vetenskap kan fullt ut förklara vad

en cell är.

Själv är Björn Ranelid uttalat troende. Han ser ingen motsättning mellan tro och vetenskap och menar att "alla frågor om Gud är utomvetenskapliga".

Teologi har alltid intresserat honom. Och nyfiken kommer han att fortsätta att vara.

– Nu kommer jag att bevisa att jag inte förnekar vetenskapen. Däremot är jag nyfiken, orädd och utforskande. En lärjunge i skrift och i tal. ♦

Erika Bjerström
konstaterar att
det inte råder
någon tvekan
om planetens
upphettning.

”Klimatkrisen
är inte en
tolkningsfråga”

Trots att det finns vetenskapliga bevis på att vårt sätt att leva är på väg att orsaka en global katastrof, finns det fortfarande ett motstånd mot att ta in fakta. Klimatjournalisten Erika Bjerström tror sig veta varför.

DET ÄR INGEN tolkningsfråga och inte bara en känsla. Världens forskare är eniga. Vår planet håller på att hettas upp i rekordfart.

– Bevisen är mätbara. Temperaturen stiger hela tiden på grund av att vi släppt ut så mycket CO₂.

Orden kommer från Erika Bjerström som har arbetat som journalist sedan 1982. Som utrikeskorrespondent har hon haft politik, migration- och klimatfrågor som bevakningsområden.

Tunga ämnen som engagerar. Men hon har aldrig stött på så mycket hot och hat som hon gjort sedan hon började bevaka miljön och klimatförändringarna.

Något som kan tyckas märkligt eftersom vi alla, drygt 8 miljarder människor, delar samma planet, den enda som vi hittills vet är beboelig. Dessutom finns det få områden som omgärdas av så mycket evidens som klimatforskningen.

KLIMATFÖRNEKARNA, eller snarare klimatfördröjarna som Erika Bjerström väljer att kalla dem, håller visserligen med om att det sker en global uppvärmning. Samtidigt menar de att det inte är något nytt, att förändringar i klimatet har alltid gått i vågor.

– Men det har aldrig någonsin skett så snabbt som det gör nu, konstaterar Erika Bjerström.

Läget är allvarligt. För, som Erika Bjerström beskriver det: Just nu larmar varenda varningsklocka.

– Klimatfördröjarna säger att det inte är så farligt. Men är det värt risken att få en

okontrollerad avsmältning av Grönland? Amazonas och haven har slutat lagra CO₂. Vi är helt klart på väg ut i okänd terräng nu.

DAGLIGEN FÅR HON möta argument om att klimatjournalistiken bygger på konspirationsteorier. Men den vanligaste kommentaren hon får är den om att Sverige bara står för 0,8 procent av världens utsläpp, och att det därmed är orättvist att just vi ska jobba hårdare för att strypa våra utsläpp.

– Det må så vara. Men per capita har vi bland världens högsta utsläpp av CO₂. Utsläpp. Och vår klimatpolitik ... här har vi stannat av eller gör rentav en u-sväng. Kina, till exempel, håller på med en omställning som är väldigt snabb.

2019 blev Erika Bjerström SVT:s första klimatkorrespondent. I augusti sa hon upp sig från tjänsten för att istället börja frilansa – fortfarande med klimatet som bevakningsområde.

– Jag ville ha en friare roll och hade längtat efter att stå på egna ben. Det är de främsta orsakerna till att jag sa upp mig. Men den stora mängd hat och hot jag fick var också en av anledningarna, säger Erika

”Jag tror att det handlar om en blandning av rädsla och sorg över att behöva ge upp en livsstil som man uppfattar som sin rättighet.”

Bjerström, som sägs vara en av Sveriges mest trollade reportrar.

Varför väcker rapporteringen om klimatkrisen så mycket känslor?

– Det är mestadels män i den här gruppen och jag tror att det handlar om en blandning av rädsla och sorg över att behöva ge upp en livsstil som man uppfattar som sin rättighet.

För att vända utvecklingen krävs ett politiskt ledarskap, menar Erika Bjerström. Att skuldbelägga individer på ett personligt plan hjälper inte, det skapar enbart ilska och frustration.

– Men nu sker en radikalisering av klimatrörelsen som skrämmer och som gör att man börjar se klimatpolitiken som en vänsterfråga, säger Erika Bjerström. Hon efterlyser en tydligare hållning från de borgerliga partierna när det kommer till bekämpning av klimatkrisen. ♦

Känslan är kompassen

Körledaren Kerstin Evén ser ingen motsättning mellan förnuft och känsla. Nej, i livet drar hon nytta av båda egenskaperna. För henne fungerar känslan som kompass och förnuftet som ankare. En perfekt kombination, med andra ord.

OM ENBART FÖRNUFTET skulle styra musikern och körledaren Kerstin Evéns liv skulle det se annorlunda ut. Då skulle Kerstin ha ett skrivbordsjobb och hon skulle inte ha tagit jobbet som körledare i Danderyds församling.

– Ja, förnuftigast hade varit att utbilda mig till något välbetalt yrke som till exempel jurist. Men jag ville hellre jobba i kyrkan, med människor och ha musiken som verktyg. Jag gick alltså på ... känslan, säger Kerstin.

Hon är på väg att avsluta ett viktigt kapitel i sitt liv. Har bara några få dagar kvar i Danderyds församling. Sedan väntar ett nytt äventyr i för henne okända trakter. Det är dags för en omstart. Nyss fyllda 50 har Kerstin kapat banden, sålt bostaden, sagt upp sig från jobbet för att istället bli skärgårdsbo och börja jobba i en betydligt mindre församling på Ljusterö.

– Det hände något med mig när pandemin kom, säger Kerstin.

Av naturliga skäl kunde Kerstin inte längre njuta av Stockholms rika kulturut-

bud. Istället började hon springa Roslagsleden tillsammans med kollegerna. Och där, i naturen, satte tankarna igång att flöda fritt. Tankar, som aldrig tidigare fått tid att komma fram, återkom nu allt oftare. För var det verkligen det här livet hon ville leva resten av livet?

Nej, insåg Kerstin. Hon ville vara närmare naturen.

– Så jag sökte och fick en tjänst i Åre

Kerstin Evén går på lust och känsla, och tar hjälp av förnuftet.

församling. Jag älskar skidåkning och här skulle jag få alla möjligheter till det.

Men när hon fick samtalet att tjänsten var hennes, fick hon kalla fötter och tackade nej. Hon trivdes ju så bra som musiker och körledare i Danderyds församling. Här har hon jobbat i 14 år, här känner hon många församlingsmedlemmar och här är allt tryggt och invant.

Det förnuftigaste alternativet var alltså att stanna kvar. För man vet som bekant vad man har. Inte vad man får.

KERSTIN STANNADE KVAR. Samtidigt kunde hon inte släppa tankarna på en nystart. Ett liv närmare naturen i ett mindre sammanhang. När tjänsten som körledare i Ljusterö församling dök upp sökte hon.

– Det kändes som en fantastisk möjlighet, trots att jag aldrig ens varit på Ljusterö, säger Kerstin och skrattar.

Hon fick tjänsten. Däremot hade hon ingen bostad. Trots det litade hon på sin känsla och tackade ja.

**”Jag försöker gå på
lust och känsla så
långt det är möjligt”**

– Sedan tittade jag på kartan för att komma underfund med var jag kunde tänka mig att bo. När jag hittade min drömlägenhet precis vid havet och hörde av mig till mäklaren fick jag veta att det fanns en enda visningshelg. Den enda helgen som jag hade ledigt, säger Kerstin.

Precis som att det var meningen. Som om det stod Kerstin Evén på lägenhetskontraktet redan från början.

– Jag har egentligen alltid dragits till nya saker. För inte så länge sedan tog jag tjänstledigt och var skidlärare i Zermatt i sex veckor. Jag försöker gå på lust och känsla så långt det är möjligt. Välja det som är roligt helt enkelt.

Men, funderar Kerstin, för att det ska vara möjligt måste förnuftet ständigt finnas med i bakgrunden. Hon förklarar det som att förnuftet fungerar lite som ett ankare i hennes liv och känslan som en kompass. Känslan hjälper henne alltså att ta ut riktningen mot olika mål. Förnuftet gör att hon inte blir fartblind och kör på för fort.

– Visst blir det stor skillnad mellan min roll som körledare i Danderyds församling och tjänsten ute på Ljusterö. Men jag känner ett stort lugn inför det. Jag är redo. Och jag litar på min magkänsla. ♦

Marianne Fricke
Stjernström, trädgårds-
arbetare på begravnings-
verksamheten i
Danderyds församling.

Förnuft känsla

En personlig betraktelse av Marianne Fricke Stjernström

”

SOLEN SJUNKER

sakta ned bakom träden på Djursholms begravningsplats, skuggorna förlängs. Jag gräver djupt

för hand, ska ned hela åttio centimeter, i morgon ska en urna jordsättas. Jag gillar att jobba fysiskt och jag älskar denna plats. Skymningsljuset. Stilheden.

När någon plötsligt säger ”hallå” hoppar jag högt, så fokuserad är jag. Det är min arbetskompis Fredrik som kommer för att se om jag behöver hjälp. Vi är ett bra gäng, hjälps åt så mycket vi kan. Men jag är i princip klar. I morgon ska det 33 centimeter breda runda urnhålet dekoreras.

Att dekorera urnhål görs inte på alla begravningsplatser och många som kommer till Danderyd och Djursholm på urnsättningar berömmar oss för att vi faktiskt gör oss besväret. Men vi ser det inte som besvär. Dekoreringen hör till det finaste med jobbet.

FÖR DRYGT FEM ÅR sedan satt jag framför en dator och längtade ut dagarna igenom.

Det var före myndighetsbeslutet om att folk upp i åldrarna skulle ha rätt till omställningsstöd. Det var alltså inte

självklart att sadla om och gå en tvåårig yrkesutbildning för att bli trädgårdsmästare. Jag och maken skulle visserligen klara oss på bara hans lön, men det skulle placera mig i en beroendeställning som jag inte gillade. Och skulle jag någonsin få jobb som trädgårdsmästare? Folk sa att det fanns jobb, men vid min ålder – en bit över femtio? Jag har alltid tränat mycket, men skulle en okänd arbetsgivare förstå att jag var kapabel?

Antingen minst tio års stirrande in i pc:n fram till pensionen eller ta klivet ut i det osäkra? Förnuft eller känsla? Vad känslan var, det var det ingen tvekan om. Men hur förnuftigt skulle det vara? Ju mer jag tänkte desto mer kom känslan att framstå som förnuftet. Och nu är jag här, fast anställd på begravningsverksamheten i Danderyds församling, placerad på Djursholms begravningsplats.

HAR DU VARIT i Altorp, som vi kallar begravningsplatsen i Djursholm? En skogskyrkogård som sluttar ned från Altorps begravningskapell, med månghundraåriga ekar och tallar, mängder av rododendron och idegran.

På de delar av begravningsplatsen där det finns bevattning, klipps gräset om somrarna, men på kullen upp mot kapellet är vi sparsamma med den typen av skötsel. Så har det nog alltid varit. Här växer äng, vi klipper bara fram stigar till gravarna.

Under juli och augusti tar vi ner det

”Vad känslan var, det var det ingen tvekan om. Men hur förnuftigt skulle det vara?”

höga gräset. När jag började jobba trimmades det. Det fanns eltrimmar och elblåsar, men många ur det gamla gardet valde ändå att jobba med bensinvarianterna. Det gick fortare och var effektivt men lät förskräckligt. Faktiskt så att grannar klagade. Och fastän vi använde så grönt drivmedel som möjligt, var det inte lika miljövänligt som batteriredskapen och de manuella. Så i fjol köpte församlingen in liekurser som ett led i Svenska kyrkans strävan att bli klimatneutral år 2030. Och för första gången på väldigt många år slogs flera områdenför hand.

På trädgårdsmästarutbildningen lärde jag mig sköta mark på ett sätt som skonar klimatet och som främjar biologisk mångfald. Nu får jag jobba för det. Det är så vettigt. Förnuftet segrade och känslan vann. Och ja, jag älskar mitt jobb.

”

Fasta handlar inte bara om att avstå. Den handlar också om att utsätta sig för verkligheten. Det menar bokaktuella Tomas Andersson Wij.

KÖPSTOPP. KÖTTPAUS. Sociala medier-fasta. Behovet att avstå märks långt utanför kyrkväggarna.

Att ärkebiskopen, det är han som lägger ut uppdraget, låtit ett publikt namn som Tomas Andersson Wij skriva årets upplaga av Fasteboken är därför inte konstigt. En känd artist med kristna rötter – perfekt match i sammanhanget.

Kan man tycka. Om det inte vore för en detalj: Tomas Andersson Wij har redan försakat nog.

– Jag känner mig kluven inför fastan. Det beror på att jag avstod för mycket för tidigt.

Det är uppväxten han talar om, liksom sin egen personlighet. Kombinationen av en bitvis strikt frikyrklig miljö och en allvarligt lagd pojke.

– Som barn hade jag nära till skuld och kunde vara sträng mot mig själv. När det gäller fasta har jag snarast känt att jag behöver lättas lite grann från den bördan.

Konsekvensen av detta formulerar han redan i bokens inledning: ”Mat, dryck, flärd och utsvävningar. Arga mejl till rockrecensenter. Allt har jag unnat mig.”

När Tomas Andersson Wij läste in sig på ämnet slogs han av fastans dubbelhet. Fasta handlar inte bara om att avstå. Minst lika mycket handlar den om att utsätta sig för verkligheten. En aspekt som allt för sällan berörs, menar han.

BORTGLÖMD I VÅR kultur är också den utlevande och njutningsfulla sidan av fastan. I många andra religiösa traditioner finns den med som ett tydligt komplement.

”Gud är inte plåstret”, som boken heter, har blivit därefter. En skrift om balans och ambivalens.

– Fastan och festen hör ihop. De är poler som förutsätter och fördjupar varandra.

Boken handlar mycket om jämvikt, om hur svårt det är att åstadkomma, kanske det svåraste i livet. Behärskning och extas, tanke och känsla – människan slits ständigt mellan ytterligheterna, säger Tomas Andersson Wij.

I både terapi och teologi bör jämvikten eftersträvas, menar han. Ingen klok själavårdare skulle föreslå hård fasta till någon som redan är hård mot sig själv, säger Tomas Andersson Wij. Den skuldtynge skulle snarare få rådet att ställa till med fest.

Och kyrkan? Ja, den kanske skulle må bra av att inte vara så snabb med att bestämma vad som är Gud eller att definiera människors gudserfarenheter, menar Tomas Andersson Wij – som lanserar tanken på ett slags teologisk fasta. ➡

– Du kan ha hur mycket begåvning som helst, men sitter du inte ihop med tidsandan händer ingenting, säger Tomas Andersson Wij.

A close-up portrait of Tomas Andersson Wij, a man with a grey beard and blue eyes, wearing a dark suit jacket over a light-colored patterned shirt. He is looking directly at the camera with a serious expression. His hands are clasped in front of him, and a large, ornate ring is visible on his left hand.

Tomas Andersson Wij:

”Suget
efter regler
är tidlöst”

”Jag tyr mig allt mer till det kristna, som utmanar den framväxande fascismen.”

➡ **HAN HAR JUST** fyllt 53. Uppväxten i sjuttioalets kyrklighet är en av inspirationskällorna när han skriver om hur fastan uppmanar människan att möta verkligheten istället för att dra sig undan den.

– Jag kommer från en kyrka som jobbade med missbrukare. På helgerna åkte vi runt och träffade flyktingar från Chile. För mig har det kristna alltid varit väldigt socialt.

På 1990-talet var han med om att starta Allhelgonamässan på Södermalm. Den hämtade sin modell från Tolvstegsörelsen och blev snabbt en populär mötesform. Många människor som annars aldrig satte sin fot i kyrkan sökte sig dit.

– Framgången berodde inte minst på att mässan var så opräktig, det var inte den vanliga kristna borgerliga kulturen utan någonting som växte underifrån. Dit kom människor som hade mött Gud efter att deras liv kraschat.

I boken skriver Tomas Andersson Wij om hur hans egen tro och gudsbild förändrats genom åren. Som liten tänkte han sig Gud som en fadersgestalt. Bilden ligger i linje med den kristna tanken om en personlig gud.

Tanken är bra, säger Tomas Andersson Wij. På så sätt blir Gud konkret och nära.

MEN IDÉN OM den personliga guden har för hans egen del också lett till problem.

– Det öppnade för mina projektioner. Om man tänker sig att Gud är mänsklig är det lätt att tänka att Gud reagerar precis som jag. Till exempel att Gud blir sårad därför att jag blir sårad. Man gör Gud för liten.

Gud reagerar inte som en människa, säger Tomas Andersson Wij. Och Gud behöver absolut inte skyddas från oss själva.

– Jag tror inte att Gud är beroende av att

vi tror. Hela grejen att man ska bekänna sin tro, det ligger något nästan vidskepligt i det. För mig är Jesus en berättelse om någonting som finns inom människan. Han är en väg att gå snarare än någon vi ska bekänna oss till.

PRECIS SOM BEHOVET att avstå märks både innanför och utanför kyrkan, kan man hitta de nyfrälsta i skilda sammanhang. De som just hittat sin grej och brinner för att övertyga omvärlden om samma sak.

Tomas Andersson Wij berättar om människor han mötte i barndomens kyrka. Några av dem hade gjort andliga upplevelser som delade in i livet i ett före och ett efter, och som ledde till övertygelsen att livet från och med nu skulle ordna sig.

Inte sällan möttes de av bakslag.

– Ofta kom mörkret ikapp dem. Det är lätt att tro att ett magiskt trollslag ska fixa allting.

Utanför kyrkan kan det magiska trollspöet vara vinterbad. Eller periodisk fasta. Eller cross fit, runstrike eller mindfulness. 2025 är det inom kost och hälsa man hittar frälsningsläroarna och idén att just de här riktlinjerna är lösningen på mina problem.

Suget efter regler är tidlöst, konstaterar Tomas Andersson Wij.

– Jag tror det handlar om ett kontrollbehov som människan har. Vi har svårt att hantera frihet, därför söker vi hela tiden efter regelverk. I det religiösa eller i det sekulära.

ÄNDÅ ÄR DET ofta kyrkan som ensam får symbolisera det dömande pekfingret.

Tomas Andersson Wij beskriver det som samtidens blinda fläck. Att inte kunna se hur sträng man själv är. Där är hans

TOMAS ANDERSSON WIJ

Gör: Sångare och låtskrivare

Aktuell med: ”Gud är inte plåstret” – 2025 års upplaga av Ärkebiskopens fastebok (Verbum förlag), ”Kyrkorna 2025” – en turné i landets kyrkor, med start i Uppsala 14 mars. Den 26 september spelar Tomas Andersson Wij i Danderyds kyrka.

Om debattklimatet: ”Jag märker att jag allt mer tyr mig till det kristna, som med sitt språk och sin syn på svaghet utmanar den framväxande fascismen på ett sätt som vänstern av någon anledning inte förmår.”

Om tajmning: ”Varför fick jag själv sommarprata när jag var 25? Inte var det för att jag var så fantastisk utan för att jag fyllde kvoten som den unga personen som pratade om kristen tro. Du kan ha hur mycket begåvning som helst, men sitter du inte ihop med tidsandan händer ingenting. Det gör en ödmjuk. Man får vara glad om man en gång i sin karriär har varit i synk med alla andra.”

Precis som behovet att avstå märks både innanför och utanför kyrkan, kan man hitta nyfrälsta i skilda sammanhang.

Fest – för att världen ska räddas

**Danderyds kyrka
Söndag 23 mars 16.00
Mer info på
sidan 18.**

bakgrund en tillgång, menar han. Den som växt upp i en frikyrkligt återhållen miljö mitt under det i övrigt frisläppta 1970-talet har tränat upp blicken för hur stränghet känns och ser ut.

– För mig är det väldigt lätt att se parallellerna till vår tid. Det gäller inte bara frågor om livsstil utan också politik, då det idag har blivit så strängt kring vad man får säga och tycka.

DET ÄR 27 ÅR sen Tomas Andersson Wij debuterade. I nästan tre decennier har han befunnit sig i ett slags rampljus. Flera låtar har blivit både hits och klassiker.

Artisteri handlar inte bara om kreativitet, säger han. En stor del är strategiarbete.

– Alla artister som överlevt i den här branschen är i någon mening entreprenörer. Även personer som Plura, de som ser ut att snubbla sig fram genom karriären, har stenkoll på vad de gör.

När det kommer till låtskrivande är Tomas Andersson Wij mer en Dolly Parton än en Leonard Cohen. Cohen ägnade fem år åt att skriva "Hallelujah", Parton har

beskrivit hur hennes sånger kommit till under en halvtimme.

När väl spjället öppnas kan det gå fort, säger Tomas Andersson Wij, som samtidigt förklarar att inspirationen kräver tomrum i almanackan, där han kan promenera till kvartersfikat och slå sig ner bland stammisarna.

– Jag lever lite som en grekisk farbror.

Farbror eller ej – vid 53 års ålder är ett viktigt bekymmer borta. Åtminstone sett till hur han kände vid debuten 1998.

– Jag tyckte då att det var ett av mina största problem att jag var för ung och ville alltid bli äldre.

I EFTERHAND ÄR det lätt att le överseende åt känslan. Man sakförhållandet kvarstår, menar Tomas Andersson Wij. Artistbranschen dyrkar inte enbart ungdom och nykomlighet. För en singer song-writer är erfarenhetens tyngd en viktig valuta.

Det är mot den han lutar sig när han nu ger sig ut på turné. "Kyrkorna 2025" heter den och innebär att varje konsert ges i en

kyrka på respektive ort. Idén har han burit med sig sen debuten men råddes då av skivbolaget att vänta tills han blivit lite mer känd.

Då var han också en av få artister som talade om sin kristna tro. Sedan dess har pendeln svängt i den kulturella offentligheten och idag är det många som skriver och sjunger utifrån ett andligt perspektiv.

Tomas Andersson Wij gläds åt att frågorna får större plats och att fler röster hörs.

Ändå vill den där fullständiga samhörigheten inte riktigt infinna sig.

– Jag har från början känt att jag följt ett ensamt spår och känner så fortfarande. Väljer man de här frågorna - tron och existensen – väljer man på något vis en ensam väg. ♦

**Lördag
15 mars 11.00–15.00
Församlingens
Hus**

Loppis & café – Kul sätt att hjälpa

– **VARJE DAG SLÅS** människors liv i spillror av krig och katastrofer. Just nu lever 300 miljoner medmänniskor i djup kris, utan tillgång till det mest nödvändiga, säger Maria Gibbs Persson som är ansvarig för internationellt arbete i Danderyds församling. Situationen är akut och vi behöver agera. Årets fasteaktion, "Från dina händer till där det händer", lyfter Act Svenska kyrkans arbete i katastrofer och hjälpinsatserna just nu riktas framför allt till Ukraina och Gaza.

Act Svenska kyrkan har ett unikt nätverk av kyrkor och organisationer och kan därför finnas på plats över hela världen. Vi lever alla under samma himmel och har ett ansvar för att ta hand om vår nästa.

Vårt engagemang här i Sverige behövs kanske mer nu än någonsin, konstaterar Maria. Fastkampanjen pågår från 2 mars till 13 april.

Som en del i denna arrangeras en stor loppis för barn och unga i Församlingens Hus, lördag 15 mars 11.00–15.00. Passa på att fynda fina kläder, leksaker, spel och böcker och bidra samtidigt till insamlingskampanjen. Det finns även café med hembakade godsaker och rolig överraskning utlovas för alla barn! ♦

Act Svenska kyrkans katastrofinsatser

- Sker alltid via lokala kyrkor och organisationer i ACT-alliansen.
- Utförs av människor som finns där katastrofen inträffat.
- När människor som ingen annan når.
- Ser till hela människan, inte bara de fysiska behoven.
- Värnar om människors värdighet.

Foto: Henrik Berglund/ikon

Från dina händer till där det händer

act
Svenska kyrkan

Varje dag slås människors liv i spillror av krig och katastrofer. Situationen är akut. Stöd människor som med mod och medmänsklighet räddar liv och ger hopp – mitt i katastrofen.

Swisha din gåva till

900 1223

För små och stora

Baby-café med sångstund

Vi sjunger, leker, samtalar om livet och fikar tillsammans.

Tid: torsdagar dropin 10.00–12.00.

Sångstund 11.00.

Plats: Församlingens Hus.

Tac-o-lov

Fredagsmys i kyrkan för alla åldrar. En kväll med taco-middag, gudstjänst, lek och pyssel.

Tid: fredagarna 21 mars, 25 april och 23 maj. Tis: 17.00–19.00.

Plats: Församlingens Hus.

Söndagsklubben

Barnen pysslar utifrån dagens tema. Småbarn i förälders sällskap.

Tid: söndagar 11.00.

Plats: Danderyds kyrka.

Onsdagar tillsammans

After School *Tid: 16.00.*

I Församlingens Hus

Kvällsmässa *Tid: 18.30.*

I Danderyds kyrka.

Ungdomskväll *Tid: 19.00–21.30.*

I Församlingens Hus med fika, häng och program.

Torsdagsfrukost

Mötesplatsen för dig som vill äta frukost tillsammans med andra.

Tid: torsdagar 09.00–10.30

Plats: Församlingens Hus

Ingen anmälan eller avgift, gäller alla aktiviteter ovan.

Träna själen

Heliga danser

Varannan tisdag 10.30–12.00, jämna veckor i Sätträängskyrkan.

Kristen djupmeditation

Varannan torsdag 18.30–19.00, jämna veckor i Danderyds kyrka.

Heldagsretreat

Lördagarna 29/3 och 26/4 i Sätträängskyrkan.

Söndagsskola för vuxna

Efter högmässan vid kyrkkaffet finns möjlighet att delta i ett samtal om tro och liv. *Tid: söndagar 12.30–13.30*
Plats: Församlingens Hus.

Existentiell salong

En plats för djupgående diskussioner, reflektion och gemenskap. Till samtalen bjuds experter in ibland och unga, äldre, alla som vill vara med. *Tid: 19.15–20.45, onsdagarna 12 mars, 9 april och 7 maj.*
Plats: Församlingens Hus.

Bibeln och livet

Vad kan Bibeln lära oss om livet idag? Öppet forum med plats för både tro och tvivel. *Tid: 19.15–20.45, varannan onsdag, jämna veckor.*
Plats: Församlingens Hus.

Vill du döpa
ditt barn? Eller
vill du själv bli döpt?
Dopet är en lika fin
tradition oavsett ålder
på den som döps.

Ställ upp i kyrkovalet

I september är det kyrkoval och ett nytt kyrkofullmäktige för Danderyds församling ska väljas. Man får rösta från och med 16 år och ställa upp i valet när man är 18 år. Har du hjärta för kyrkan och vill du ta ansvar som förtroendevald i Danderyds församling? Vill du vara delaktig och har kompetens för frågor som rör organisation, verksamhet, fastighet och ekonomi? Gå med i en befintlig grupp – eller bilda en egen. Läs mer på hemsidan om att ställa upp i kyrkovalet.

Läs mer om församlingens verksamheter:

**[www.svenskakyrkan.se/
danderyd](http://www.svenskakyrkan.se/danderyd)**

Scanna med
mobilkameran – kom
direkt till hemsidan!

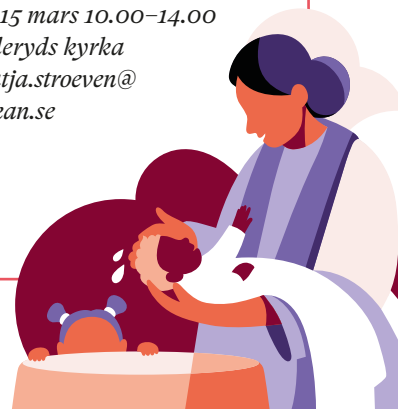
Drop in-dop i Danderyds kyrka

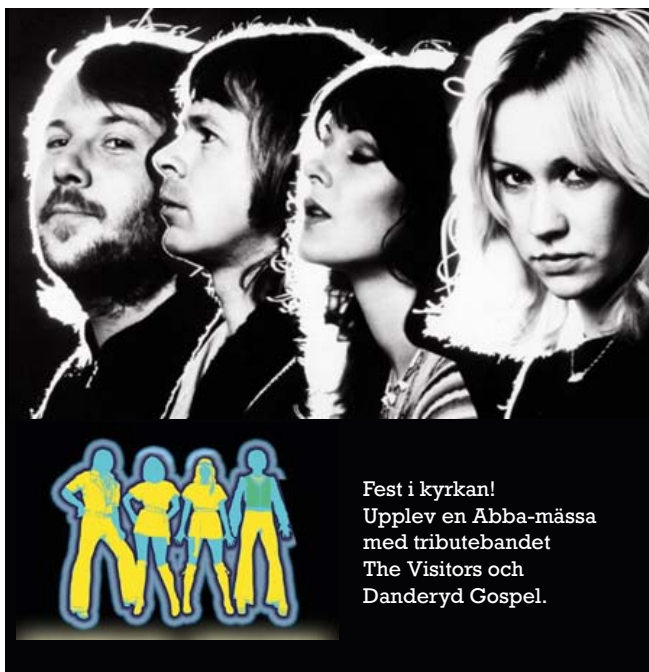
Dopet är för alla och därför ordnas drop in-dop för alla åldrar; små bebisar, skolbarn, ungdomar och vuxna. Det är ett enkelt alternativ som inte kräver så mycket förberedelser, men blir ändå stämningsfullt och personligt. Tid finns för fika och samtal. Kom som ni är, dopklänning till de minsta går att låna om man vill.

Tid: lördag 15 mars 10.00–14.00

Plats: Danderyds kyrka

Kontakt: katja.stroeven@svenskakyrkan.se

Fest i kyrkan!
Upplev en ABBA-mässa
med tributebandet
The Visitors och
Danderyd Gospel.

FOTO: HENRIK SYLVÉN

Musik i Danderyds kyrka

Fest – för att världen ska räddas

Söndag 23 mars 16.00

Tomas Andersson Wij i ett samtal med kyrkoherde Kristin Molander om boken *Gud inte är plåstret*. Sabina Lilja & friends står för musiken. Efter samtal och musik i kyrkan är det bokmingel med boksignering, bubbel och snacks i Församlingens Hus.

Musikgudstjänst

– John Rutters Requiem

Söndag 6 april 16.00.

Efter faderns död komponerade John Rutter sitt requiem utifrån den latinska dödsmässan och psaltaren. Med John Rutters egna ord; ”intimt snarare än grandios, kontemplativt och lyriskt snarare än dramatiskt och det rör sig slutligen mot ljus snarare än mörker.”

Danderyds kyrkokör, Elin Skorup, sopran, Sofi Berner, oboe, Eva Maria Hux, cello, Johannes Carlsson slagverk, Ismahni Björkdotter, harpa, Anders Ölund, orgel, Maria Resare, dirigent.

ABBA-mässa

– Thank You For The Music

Palmsöndag 13 april 16.00

Abba-tributebandet The Visitors, som turnerat över världen med Sandra Vallin (präst i Danderyds församling) sjunger i mässan tillsammans med Danderyd Gospel. Det blir både finstämd mässa och fest i kyrkan med Sabina Lilja som festgeneral.

Resa till Georgiens musikaliska själ – tro och tradition

Söndag 27 april 16.00

Alilo-kören från georgisk ortodoxa församlingen i Petruskyrkan sjunger folkmusik, moderna körarrangemang och georgisk ortodoxa påsksånger. Körledare är Temur Potaskaevi.

Musikgudstjänst – Tillsammans!

Söndag 25 maj 16.00

Ungdomskören Vox och Danderyd Gospel öppnar dörren till sommaren med en salig blandning av gospel, pop, Disney och ABBA.

Lunchmusik med soppa

Musiker och solister bjuder på musik av olika slag – efter musik i kyrkan serveras soppa i Församlingens Hus.

Tid: varannan tisdag kl 12.00. Fri entré.

25 mars

Susanne Francett, sopran och violin, Eric Francett, kontrabas.

8 april

Ej lunchmusik – pga påskvandring med Skolkkyrkan

22 april

Jazzmusik på orgel, Anders Ölund.

6 maj

Hillevi Martinpelto, sopran, Anders Ölund, orgel och piano.

20 maj

Vår- och sommar musik på orgel med Anders Ölund.

TIDNINGEN LIVET

**Utgiven av Svenska kyrkan,
Danderyds församling.**

Redaktion

Kristin Molander, kyrkoherde
kristin.molander@svenskakyrkan.se

Anna-Maria Stawreberg
anna-maria@stawreberg.se

Brita Sylvé
brita.sylvén@svenskakyrkan.se

Ola Whistler Sahlén
ola.sahlen@svenskakyrkan.se

Ansvarig utgivare

Kristin Molander, kyrkoherde

Design&produktion

Jonna Olsson

Skribenter

Kristina Lindh, Anna-Maria Stawreberg,
Marianne Fricke Stjernström

Omslag Lotta Kühlnhorn

Fotografer Elliot Elliot, Håkan Elofsson

Tryckeri Stockholms Lito Grafiska

ÖPPETTIDER

Danderyds kyrka

Mån–fred 08.30–16.30.

Lör–sön 09.00–16.30.

Församlingens Hus

Mån–fre 09.00–16.00

Växel tel 08-568 957 00

Mån–fre 09.00–12.00, 13.00–17.00

Bokning av dop, vigsel, begravning:

Mån, tis, tors 10.00–12.00, 13.00–14.00.

Fre 10.00–12.00. Tel 08-568 957 10

Begravningsverksamheten:

Mån, tis, tors 10.00–12.00, 13.00–14.00.

Fre 10.00–12.00. Tel 08-568 957 39

SVENSKA KYRKAN I DANDERYD

Församlingens Hus

Angantyrvägen 39,
182 54 Djursholm.
Växel: 08-568 957 00,
mån–fred 9.00–12.00
och 13.00–17.00.
Postadress: Angantyrv. 39,
182 54 Djursholm.
svenskakyrkan.se/danderyd

Kanslichef

Paola Ekenberg
08-568 957 19.

Kamrer

Martin Sandström
08-5689 57 09

Kommunikatörer

Christina Högborg,
08-568 957 08.
Brita Sylvé,
08-568 957 23.

Kyrkogårdschef

Per Henrik Hinder
08-568 957 46.

Kyrkor och lokaler

Altorps kapell,
Ymervägen 55, Djursholm.

Danderyds kyrka,
Angantyrvägen 41, Danderyd.

Djursholms församlingsgård,
Valevägen 26, Djursholm.

Djursholms kapell, (stiftelse)
Danavägen 9, Djursholm.

Enebykyrkan,
(samarbetskyrka)
Enebytorp,
Lars Åberg 070-497 71 65.

Sätraängsskyrkan
och Vagnslidret,
Sjöbergsv. 32 Danderyd.

Sjukhuskyrkan,
Danderyds sjukhus,
08-123 550 00 (växel).

Kyrkoherde

Kristin Molander,
08-568 957 01, 070-334 16 18.

Präster

Ninna Birkoff,
08-568 957 15.
Randi Guldstrand,
08-568 957 20.
Henrik Mattsson,
08-568 957 05.
Ola Whistler Sahlén,
08-568 957 41.
Katja Stroeven,
08-568 957 18.
Sandra Vallin,
08-568 957 27

Sjukhuspräst

Chris Segerholm Koskull,
08-568 957 62 .
Hanna Niemi, 08-568 957 83.

Diakoner

Elin Smeds, 08-568 957 42.
Estelle Wiesel, 08-568 957 29.
Rebecca Winander, 08-568 957 58.

Musiker

Sabina Lilja, 08-568 957 06.
Maria Resare, 08-568 957 07.
Anders Ölund, 08-568 957 04.

Musikpedagog

Ludvig Gawell 08-568 57 00

Församlingspedagoger

Louise Almén, 08-568 957 66.
Pontus Degréus, 08-568 957 14.
Maria Gibbs Persson,
08-568 957 25.

Kyrkans förskola

Förskolorna Enen,
Kyrkbacken och Änglagaraget.
Annelie Geilert, rektor,
08-568 957 02.

Lär känna Danderyds kyrka

Pelikanen i Danderyds kyrka

Astrid Roos Ydell var inventarieansvarig under många år i Danderyds församling.

Astrid berättar att kyrkan är full av skatter och ett av hennes favoritföremål är predikstolen från 1600-talet.

– Det är ett sådant fantastiskt arbete, säger Astrid. Tittar man noga allra högst upp ovanpå ljudtaket till predikstolen ser man en pelikan som står i sitt bo.

De hungriga ungarna matas med blod som pelikanen pickar fram från sitt eget bröst.

Pelikanen är en vanlig symbol för Kristus som offrade sitt blod för att vi människor ska få leva. En vacker pelikan finns även på en av församlingens mässhakar.

Predikstolen skänktes av Ebba Grip till minne av hennes make Svante Banér (död 1628). Tillverkad i Tyskland, gjord i ek och figurerna är skurna i ljust lövträ.

Predikstolen i
Danderyds kyrka.

Mässshake
med pelikan

Astrid Roos
Ydell, tidigare
inventarie-
ansvarig i
Danderyds
församling.

Svenska
kyrkan

Danderyds
församling